

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

МАУП

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ННІУЕБ

І.А. Семенець-Орлова

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської та страхової справи протокол №1 від 26.08.2022 р.

Завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи ННІУЕБ

 О.І. Дацій

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

для здобувачів за першим (бакалаврським)

рівнем вищої освіти

галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та

страхування»

Київ 2022

Затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської та страхової справи ННІУЕБ ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (протокол № 1 від 26.08.2022 р.).

Затверджено Вченою радою Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (протокол № 5 від 06.09.2022 р.).

Тімко Н.І. Програма навчальної практики для здобувачів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». – К.: 2022. – 20 с.

Програма містить пояснювальну записку, мету та зміст практики, тематичний план та програму навчальної практики, обов'язки здобувачів вищої освіти та керівників практики, вимоги до звіту здобувачів вищої освіти, критерії оцінювання знань та навичок, список літератури, а також додатки.

© ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом», 2022

© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2022 р.

ВСТУП

Однією із складових освітньо-професійної підготовки фахівців за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» є практика, основне завдання якої полягає у закріпленні теоретичних знань, отриманих у процесі навчання, формуванні у студентів вміння приймати професійні рішення у певних виробничих фінансово-економічних умовах, оволодінні сучасними методами, формами організації надання фінансових послуг.

У період практики формуються основи досвіду фінансової фахової діяльності, практичних умінь і навичок, професійних якостей особистості майбутнього фахівця за освітнім рівнем "бакалавр". Фахівець з фінансів, банківської справи та страхування може обіймати посади різного рівня управління як у фінансових установах, так і на підприємствах реального сектору економіки. При цьому економіст-фінансист повинен застосовувати системний підхід до організації діяльності фінансової установи, враховуючи її специфічні особливості.

Мета навчальної практики – розширене знайомство з особливостями функціонування окремих суб'єктів фінансової системи: держави, підприємства, фінансово-кредитної установи.

Навчальна практика має відобразити сутність спеціальності, за якою навчаються студенти, закласти базу для вивчення дисциплін відповідного навчального плану та мотивувати студентів щодо їх професійного удосконалення.

Завдання навчальної практики:

- закріпити теоретичні знання, здобуті при вивченні дисциплін «Вступ до спеціальності», «Статистика», «Економіка підприємств»;
- засвоїти методику роботи з науковою літературою;
- ознайомитися з методами здійснення наукових досліджень;

- вивчити нормативно-правові акти, що регулюють функціонування фінансово-кредитної установи та надання фінансових послуг;
- підготувати реферативні матеріали з певних наукових питань;
- підготувати та захистити звіт з навчальної практики.

У результаті проходження практики студент має:

знати:

- основні види діяльності фінансово-кредитної установи та напрями фінансової діяльності підприємства;
- основні функції підрозділів фінансової установи (фінансового відділу підприємства);
- мету та порядок надання (використання) фінансових послуг;
- нормативні документи, які регламентують діяльність фінансової установи (підприємства);

уміти:

- порівняти умови надання послуг різними фінансовими установами;
- обирати для підприємства (клієнта) фінансові установи, що пропонують найкращі умови надання фінансових послуг з огляду на мету їх отримання;
- застосовувати методи статистичних досліджень при проведенні аналізу;
- сформулювати *навички:*
- застосування методи статистичних досліджень при проведенні аналізу.

Після проходження навчальної практик студент повинен набути навички:

1. *Навчально-методичні та науково-дослідницькі:* аналізувати предметну статистичну інформацію, наукові публікації; узагальнювати отримані результати наукового дослідження, готувати наукові огляди, доповідні записки.

Виконання плану практики контролюється: керівниками від ВНЗ і завідувачем кафедри, деканатом. Керівник практики від ВНЗ регулярно здійснюють перевірку наявності студентів на практиці та додержання ними графіку проходження практики.

2. *Аналітично-контрольні*: аналізувати: структуру управління підприємством; фінансове забезпечення її функціонування; фактори впливу на формування доходів і витрат; показники ефективності діяльності; контролювати: проведення розрахунків з іншими організаціями й установами; виконання основних показників діяльності; процес формування,

3. *Нормувально-планувальні*: потреби структурних підрозділів у персоналі.

4. *Оціночно-заохочувальні*: оцінювати: ресурсний потенціал підприємства; життєвий цикл; рівень конкуренції; структуру активів та пасивів; розробляти компенсаційні та соціальні пакети матеріального заохочення для працівників.

5. *Інформаційно-технологічні*: використовувати сучасний програмний математичний апарат для фінансових розрахунків.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Керівництво практикою здійснюється провідними викладачами кафедри.

Практика проводиться відповідно до календарного графіка, який передбачає: виконання самостійних завдань на конкретному робочому місці; індивідуальне завдання; проведення навчальних занять та екскурсій; оформлення звіту про практику.

Під час практики керівники практики від кафедри проводять із студентами консультації, бесіди.

Студенти при проходженні усіх видів практик зобов'язані:

- перед початком практики отримати на кафедрі програму практики та щоденник практики, в якому вказується база практики, керівник практики від

ВНЗ, завдання та календарний графік практики. Щоденник підписується керівником практики від ВНЗ та деканом факультету.

- отримати консультації з питань оформлення усіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- систематично вести щоденник практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками керівника;
- виявляти вихованість, культуру ділового спілкування;
- своєчасно оформити звітну документацію і скласти залік з практики.

Керівник практики від університету:

- проводить підготовчі заходи до прибуття студентів-практикантів;
- забезпечує проведення всіх організаційних заходів у вищому навчальному закладі перед прибуттям студентів на практику: здійснює інструктаж про порядок проходження практики, надає студентам-практикантам відповідні документи (направлення, робочу програму практики, щоденник, календарний план-графік, індивідуальне завдання для формування інформаційної бази);
- здійснює методичне керівництво і систематично консулює студентів з питань практики;
- надає індивідуальні рекомендації кожному студенту, які інформаційні джерела доцільніше використати при виконанні завдань;
- контролює, аналізує й оцінює подану студентами звітну та іншу документацію, складену за результатами виконання програми;
- приймає та підписує звіт з практики;
- у складі комісії приймає залік з практики.

Результати проходження практики студенти оформляють як письмовий звіт. Він повинен мати чітку побудову, логічну послідовність, переконливу аргументацію, обґрунтованість рекомендацій та висновків.

Звіт складається з титульного аркуша; змісту, який містить назви усіх розділів і підрозділів звіту із зазначенням сторінок, на яких вони викладені, основної частини; висновків; списку використаних джерел; додатків.

Основна частина звіту поділяється на розділи і підрозділи, перелік і послідовність яких визначається змістом програми практики.

Оформлені звіти і заповнені щоденники студенти подають на перевірку керівникові практики. У відзиві надається оцінка виконання програми практики, сутності та оформленню звітів.

Захист звітів з практики приймає комісія, яку призначає завідувач кафедри.

За результатами захисту студентам за 100-бальною системою виставляються оцінки, які фіксуються на титульній сторінці звіту, щоденнику, у відомості та у залікових книжках.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Виконання завдань під час проходження практики спрямоване на закріплення знань, отриманих під час вивчення дисциплін «Вступ до спеціальності», «Статистика», «Економіка підприємств» та на розвиток пошуково-аналітичних здібностей студентів щодо збору та систематизації інформації, необхідної для подальшого прийняття фінансових рішень. Конкретизація завдань з навчальної практики представлено в табл. 1.

Таблиця 1

№	Тема	Зміст завдання
1.	Реферат за темою дисципліни «Вступ до спеціальності».	Збір та систематизація статистичної інформації за визначеною проблематикою. Формування вміння структурування тексту та подання інформації. Додаток А.
2.	Характеристика фінансових послуг сучасних фінансово-кредитних установ.	Характеристика послуг фінансово-кредитної установи (банк, страхова компанія). Проведення порівняльного аналізу умов надання послуг.
3.	Практичне завдання 1. Фінансові послуги.	Індивідуальне завдання, спрямоване на формування навичок оцінки фінансової послуги (кредитної, депозитної тощо). Додаток Б
4.	Практичне завдання 2. Статистика.	Використання статистичних методів дослідження. Додаток В.
5.	Практичне завдання 3. Економіка підприємства.	Індивідуальне завдання щодо визначення показників обсягу реалізованої продукції, продуктивності праці праці, середнього обсягу заробітної плати, фондоозброєності та фондовіддачі тощо. Додаток Г.
6.	Науковий огляд за визначеною проблематикою.	Пошук періодичних видань (за останні три роки) та ознайомлення з нормативно-правовою базою за темою дослідження. Додаток Д.

Вибір тематики реферату та варіанту здійснюється за першою літерою прізвища студента (Таблиця 2).

Таблиця 2

Варіанти теми реферату «Вступ до спеціальності», індивідуальних завдань «Фінансові послуги» та «Економіка підприємств».

Перша літера прізвища	А	Б	В	Г	Д	І	К	Л	М	Н
Номери тем рефератів	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Номери варіанту задачі	1 та 3	2 та 5	3 та 7	4 та 8	5 та 6	6 та 7	7 та 6	8 та 9	9 та 10	1 та 10
Перша літера прізвища	О,Е	П,Й	Р,Ю	С,Х	Т,Є	Ц,Ч	Ж,З	Ш,Щ	У,Ф	Я,Ї
Номери тем рефератів	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Номер варіанту задачі	1 та 6	2 та 4	3 та 5	4 та 10	4 та 7	5 та 9	6 та 10	7 та 9	3 та 10	5 та 8

Варіант індивідуального завдання зі Статистики студент обирає за першою літерою свого прізвища згідно таблиці 3.

Таблиця 3

Варіант індивідуального завдання з курсу «Статистика»

Перша літера прізвища студента	А - Д	Е - Й	К - М	Н - С	Т - Ц	Ч - Я
Варіант завдання	1	2	3	4	5	6

Структура звіту з навчальної практики

Звіт з навчальної практики має таку структуру:

Титульний аркуш

Зміст

Вступ (вказується місце проходження практики, мета практики та завдання, які ставились на час проходження практики)

Основна частина

1. Реферат за темою дисципліни «Вступ до фаху».

У рефераті слід використати статистичні дані, виявити навички аналізувати та систематизувати інформацію, визначати проблемні питання визначеної теми та вміння формувати рекомендації щодо шляхів вирішення проблеми.

2. Характеристика фінансових послуг, що надає фінансова установа (за вибором студента). У цьому розділі також слід навести перелік нормативно-правових актів, що регламентують порядок надання фінансової послуги.

3. Індивідуальне завдання №1.

4. Індивідуальне завдання №2.

5. Індивідуальне завдання №3.

6. Реферат за темою дослідження. В основному тексті має бути представлено таблицю, щодо систематизації нормативно-правових актів та

аспектів які вони регламентують щодо теми дослідження. У Додатках подаються оригінали копії використаних першоджерел (статей, тез).

Висновки

Список літератури

Додатки

У додатках може бути подано: організаційну структуру фінансової установи; приклад договору про надання (отримання) фінансових послуг, вихідні дані порівняння умов надання фінансових послуг.

Звіт повинен бути конкретним, стислим і містити графічний матеріал (схеми, рисунки, діаграми, графіки тощо), що унаочнює конкретні результати навчальної практики.

Звіт має становити 15-20 сторінок тексту формату А4 (береги: нижній і верхній – по 2 см, лівий – 3 см, правий – 1,5 см; міжрядковий інтервал – 1,5, шрифт – Times New Roman), список літератури має налічувати 20 –25 актуальних джерел.

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок

Процес оцінки знань студентів включає:

- перевірку керівниками практики звіту з практики та написання відгуку;
- захист звіту студентом перед комісією.

У ході захисту оцінюються:

- повнота виконання програми практики та індивідуального завдання;
- відповіді студента на поставлені питання.

Оцінка «відмінно» ставиться студенту при умові повного виконання програми практики та індивідуального завдання і обґрунтовних відповідях на поставлені питання.

Оцінка «добре» ставиться студенту при умові виконання програми практики та індивідуального завдання на 80% і чітких відповідях на поставлені питання.

Оцінка «задовільно» ставиться студенту при умові виконання програми практики та індивідуального завдання на 60% і чітких відповідях на більшість поставлених питань.

Загальна оцінка захисту звіту про проходження переддипломної практики визначається як сума балів, отриманих за кожним із передбачених критеріїв.

Переведення результатів 100-бальної шкали оцінювання в 4-бальну та літерні символи ECTS здійснюється за таблицею відповідності.

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за 100 бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
90–100	відмінно	A
82–89	добре	B
75–81		C
68–74		D
60–67	задовільно	E
35–59	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
1–34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про цінні папери і фондовий ринок» від 23.02.06 № 3480-IV[Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
2. Закон України «Про підприємництво». від 26.02.1991 р. – [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
3. Березін О. В., Березіна Л. М., Бутенко Н. В. Економіка підприємства: навч. посіб. - К.: Знання, 2009. - 390 с.
4. Березін О. В., Бутенко Н. В. Економіка підприємства: практикум: навч. посіб. - К.: Знання, 2009. - 254 с.
5. Бойчик І.М. Економіка підприємства: навч. посібн./ Бойчик І.М. - 2-ге вид., доповн. і переробл. - К.: Атіка, 2007. - 528 с.
6. Верхоглядова Н.І., Ядранський Д.М., Іваннікова Н.А. Економіка підприємства: навч. посіб. - К.: Професіонал, 2008. - 384 с.
7. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства: Навч. посіб. - К.: ЦНЛ, 2006. - 488 с.
8. Гринчуцький В. І., Карапетян Е. Т., Погріщук Б. В. Економіка підприємства: Навч. посіб. - К.: ЦНЛ, 2010. - 304 с.
9. Захарченко В.І., Меркулов М. М., Ширяєва Л. В. Економіка підприємства: практикум (збірник задач і виробничих ситуацій): Навч. посіб. - К.: ЦУЛ, 2012. - 144 с.
10. Іванілов О. С. Економіка підприємства: підруч./ Іванілов О. С., - К.: ЦУЛ, 2009. - 728 с.
11. Економіка підприємства: Навч. посіб./ Єрмаков О.Є., Бондар Н.М., Калина А.В. та ін. - К.: Ун-т Україна, 2005. - 248 с.
12. Економіка підприємства: підручник/ [Петрович Й.М., Захарчин Г.М., Кіндрацька Г.І. та ін.]; за заг. ред. Й.М. Петровича. - 2-ге вид. виправл. - Л.: "Магнолія 2006", 2007. - 580 с.

13. Економіка підприємства: Підруч./ Ред. Покропивний С.Ф. - 3-тє вид., стереотип. - К.: КНЕУ, 2006. - 528 с.
14. Економіка підприємства: Навч. посіб./ Бондар Н.М., Воротін В.Є., Гасвський О.А. та ін.; Ред. Калина А.В. - К.: МАУП, 2006. - 352 с.
15. Економіка підприємства: Навч. посіб./ Круш П.В., Подвігіна В.І., Сердюк Б.М. та ін. - К.: Ельга-Н: КНТ, 2007. - 780 с.
16. Економіка підприємства: навч. посіб./ [Круш П.В., Подвігіна В.І., Сердюк Б.М. та ін.]. - 2-ге вид., стереотип. - К.: Ельга-Н: КНТ, 2009. - 780 с.
17. Економіка підприємства: підруч./ [Горбонос Ф. В., Черевко Г. В. Павленчик Н. Ф. та ін.]. - К.: Знання, 2010. - 463 с.
18. Економіка та фінанси підприємства: методика розв'язання практичних задач: навч. посіб. / [Л.О.Лігоненко, І.В.Височин, О.В.Корольова-Казанська та ін.]. -К. КНТЕУ, 2010. -336 с.
19. Економіка підприємства. Збірник практичних задач і конкретних ситуацій: Навч. посіб./ За ред. С.Ф. Покропивного. - К.: КНЕУ, 2000. - 328 с.
20. Економіка підприємства. Практикум: навч посібник/ [Салига С.Я., Желябін В.О., Бойко О.В. та ін.]. - К.: Професіонал, 2007. - 752 с.
21. Економіка підприємства: ділові ігри, ситуації та імітаційні задачі: Навч.- метод. посіб./ Швиданенко Г. О., Рєпіна І. М., Іванов І. А. та ін. - К.: КНЕУ, 2006. - 120 с.
22. Економіка підприємства: збірник тестів і задач: навч. посіб./ [Шегда А. В., Харченко Т. Б., Сагайдак Ю. А. та ін.]. - К.: ЦНЛ, 2010. - 240 с.
23. Калініченко О. В., Плотник О. Д. Економіка підприємства. Практикум: Навч. посіб. - К.: Кондор, 2012. - 600 с.
24. Ковальчук І.В. Економіка підприємства: навч. посіб./ Ковальчук І.В. - К.: Знання, 2008. - 679 с.
25. Кулішов В.В. Економіка підприємства: теорія і практика: навч. посіб. - 2-ге вид., перероб. і доп. - Л.: Магнолія 2006, 2016. - 208 с.

26. Кулішов В.В. Економіка підприємства: теорія і практика: навч. посіб. - 2-ге вид., перероб. і доп. - Л.: Магнолія 2006, 2011. - 208 с.
- 27.Макаровська Т.П. Економіка підприємства: Навч. посіб./ Макаровська Т.П. - К.: МАУП, 2008. - 384 с.
- 28.Манів З.О., Луцький І.М. Економіка підприємства: Навч. посіб./ 2-ге вид., стереотип. - К.: Знання, 2006. - 580 с.
- 29.Мацибора В. І., Збарський В. К., Мацибора Т. В. Економіка підприємства: Навч. посіб. - К.: Каравела, 2008. - 312 с.
30. Примак Т. О. Економіка підприємства: Навч. посіб. - 4-е вид., перероб. і доп. - К.: Вікар, 2006. - 219 с.
31. Семернікова І.О., Мешкова-Кравченко Н.В. Економіка підприємства: Навч. посіб.: (Курс лекцій).- Херсон: ОЛДІ-плюс, 2006. - 312 с.

Завдання по курсу «Вступ до фаху»

Завдання передбачає написання реферату. Вибір теми здійснюється за першою літерою прізвища студента (див. Таблицю 1 у розділі «Економіка підприємства»).

Тематика рефератів

1. Об'єктивні передумови виникнення та розвитку фінансів
2. Сутність та форми фінансового забезпечення відтворювального процесу
3. Поняття, джерела та використання фінансової інформації
4. Необхідність фінансів в умовах ринкової економіки
5. Суб'єкти фінансового контролю в Україні
6. Права і обов'язки органів виконавчої влади в області управління фінансами
7. Фінанси державних підприємств і організацій
8. Розвиток податкової системи України
9. Вплив державної податкової політики на розвиток економіки
10. Організація і порядок виконання бюджетів
11. Доходи і видатки державного бюджету України
12. Мета і суб'єкти бюджетного контролю
13. Необхідність та склад витрат на розвиток економіки у державному бюджеті України
14. Причини виникнення бюджетного дефіциту
15. Необхідність та склад бюджетних витрат на освіту, науку і культуру
16. Методи фінансування бюджетного дефіциту і наслідки їх застосування
17. Фінансові проблеми місцевого самоврядування
18. Внутрішній та зовнішній борг держави і управління ним
19. Принципи та методи управління державним кредитом
20. Особливості фінансових відносин у сфері страхування

Завдання по курсу «Статистика»

Завдання 1

Є такі дані по підприємствам регіону:

№ 1 варіант				№ 2 варіант			
№ підприємства	Обсяг ОВФ, млн. грн.	Обсяг виготов продук. млн.гр.	Чисельність працівників	№ підприємства	Обсяг ОВФ, млн. грн.	Обсяг виготов продук. млн. гр.	Чисельність працівників
1	5,8	8,3	138	1	3,4	6,5	118
2	8,5	12,7	152	2	5,3	9,6	144
3	12,5	21,7	184	3	8,6	15,1	167
4	23,8	44,1	234	4	18,3	26,8	193
5	45,4	78,2	285	5	34,8	54,7	236
6	38,2	64,6	225	6	26,8	49,8	212
7	34,6	58,3	211	7	54,4	98,6	314
8	44,5	85,9	286	8	52,8	92,6	287
9	51,7	99,5	305	9	46,4	88,3	268
10	18,2	34,6	189	10	12,7	22,8	124
11	21,8	38,6	178	11	23,5	40,2	156
12	10,6	18,9	128	12	9,8	17,4	112
13	16,4	28,5	136	13	38,3	67,1	206
14	32,7	54,8	189	14	42,8	78,4	236
15	6,9	11,3	114	15	42,6	74,2	218
16	23,8	39,4	156	16	49,4	85,1	323
17	28,1	49,5	216	17	6,8	10,5	117
18	48,3	94,6	324	18	12,6	19,3	124
19	19,6	35,2	185	19	22,3	39,5	168
20	43,1	79,3	236	20	36,4	71,2	228
21	22,5	41,5	164	21	29,3	53,5	189
22	46,3	89,2	256	22	47,2	92,4	319
23	29,4	52,7	192	23	42,6	80,2	235
24	35,2	66,7	203	24	24,1	42,7	246
25	12,8	21,9	114	25	19,3	35,2	174
26	17,8	32,6	142	26	33,7	62,1	256
27	25,3	48,2	176	27	36,8	71,5	268
28	27,8	52,7	195	28	45,3	88,1	289
29	43,5	81,5	234	29	15,3	24,6	125
30	33,1	59,8	178	30	17,4	32,8	144
31	27,4	51,8	189	31	34,6	65,8	172
32	35,6	72,1	215	32	26,4	49,5	139

Побудувати аналітичне групування: «Розподіл підприємств регіону за обсягом основних виробничих фондів і продуктивністю праці».

№ 3 варіант				№ 4 варіант			
№ під-приємства	Обсяг ОВФ, млн. грн.	Обсяг виготов. продукції, млн. грн.	Чисельність працівників	№ під-приємства	Обсяг ОВФ, млн. грн.	Обсяг виготов. продукції, млн. грн.	Чисельність працівників
1	5,6	10,4	98	1	6,8	11,3	94
2	7,8	13,5	104	2	10,5	18,3	112
3	15,7	28,6	123	3	26,4	51,8	158
4	34,5	67,3	154	4	46,2	85,4	215
5	52,3	108,1	285	5	34,8	65,7	167
6	44,5	81,3	217	6	64,3	118,2	314
7	36,8	71,4	178	7	58,4	112,6	264
8	17,4	32,5	115	8	18,5	35,1	132
9	22,6	39,1	142	9	22,9	43,7	154
10	48,2	93,4	236	10	8,2	15,3	94
11	34,7	62,3	158	11	52,6	95,2	237
12	25,3	48,4	138	12	34,6	65,2	174
13	19,6	34,9	121	13	23,5	40,3	136
14	43,2	83,8	204	14	27,9	52,1	156
15	37,1	72,4	192	15	16,4	32,8	128
16	14,6	22,3	114	16	28,4	53,2	168
17	24,8	41,7	156	17	52,1	96,4	283
18	44,6	82,5	225	18	61,3	107,4	321
19	33,7	64,1	176	19	35,2	66,4	178
20	39,3	75,1	202	20	41,8	75,3	194
21	26,4	53,7	173	21	36,1	65,7	185
22	35,9	74,1	211	22	15,2	28,3	117
23	17,4	32,6	113	23	23,8	41,6	148
24	9,6	16,5	94	24	38,5	72,7	186
25	27,8	52,4	163	25	19,4	35,1	114
26	38,3	71,9	193	26	25,2	46,7	132
27	46,1	89,5	239	27	57,3	109,4	307
28	31,6	58,3	185	28	46,2	89,3	288
29	14,2	23,8	113	29	26,9	52,1	167
30	7,3	13,4	82	30	21,6	38,5	125
31	47,3	92,5	284	31	8,9	14,7	98
32	45,2	88,1	286	32	48,3	91,5	294

Побудувати аналітичне групування: «Розподіл підприємств регіону за обсягом основних виробничих фондів і продуктивністю праці».

№ 5 варіант				№ 6 варіант			
№ підприємства	Обсяг ОВФ, млн. грн.	Обсяг виготовлення продукції, млн грн.	Чисельність працівників	№ підприємства	Обсяг ОВФ, млн. грн.	Обсяг виготовлення продукції, млн грн.	Чисельність працівників
1	10,2	18,3	96	1	16,8	28,4	123
2	14,5	23,7	112	2	11,5	21,6	108
3	32,6	58,3	214	3	46,7	89,4	285
4	24,1	41,8	186	4	35,8	69,2	235
5	48,4	92,5	302	5	42,6	81,2	256
6	17,8	33,9	132	6	54,3	102,3	318
7	13,8	25,1	123	7	26,7	50,3	148
8	36,7	68,4	234	8	29,6	54,2	156
9	23,2	39,5	75,2	9	51,8	94,8	294
10	29,2	55,3	239	10	14,4	23,7	119
11	11,6	20,8	104	11	31,7	56,9	249
12	22,5	41,5	215	12	18,3	34,8	189
13	15,6	28,6	148	13	32,1	57,4	234
14	44,5	81,8	291	14	16,2	31,7	192
15	42,1	79,4	282	15	12,6	22,9	124
16	34,5	71,8	256	16	53,8	98	308
17	33,1	63,8	244	17	44,3	82,7	291
18	15,7	27,9	137	18	12,5	21,3	104
19	47,2	85,2	302	19	23,8	42,1	232
20	25,4	44,8	226	20	34,5	72,8	287
21	35,2	67,3	258	21	24,3	46,5	244
22	17,6	32,9	58,4	22	45,7	93,1	314
23	26,4	48,8	264	23	51,7	97,3	322
24	37,4	73,2	264	24	13,4	23,7	129
25	41,8	75,8	278	25	28,5	54,3	257
26	23,6	42,6	231	26	17,4	33,5	184
27	13,7	24,8	128	27	25,8	47,3	213
28	37,9	73,2	265	28	38,4	74,1	276
29	45,7	89,4	312	29	27,3	52,6	235
30	24,6	43,8	241	30	42,8	78,4	263
31	39,7	76,4	274	31	46,7	91,5	311
32	16,5	30,6	188	32	19,3	34,8	158

Побудувати аналітичне групування «Розподіл підприємств регіону за обсягом основних виробничих фондів і продуктивністю праці».

Завдання 2. Використовуючи аналітичне групування завдання 1:

- 1) побудувати варіаційний ряд «Розподіл підприємств регіону за обсягом ОВФ»,
- 2) побудувати гістограму, полігон, кумуляту, огіву,
- 3) знайти середній обсяг ОВФ, коефіцієнт варіації,
- 4) знайти медіану , моду.

Завдання по курсу «Економіка підприємства»

Розрахункова задача 1

Порівняти результати діяльності двох підприємств шляхом порівняння показників, розмір яких визначено в ході здійснення таких розрахунків:

1. Розрахувати обсяг реалізованої продукції.
2. Розрахувати обсяг прибутку.
3. Розрахувати продуктивність праці.
4. Розрахувати середній обсяг заробітної плати.
5. Розрахувати зарплатомісткість виробництва продукції.
6. Розрахувати зарплатовіддачу.
7. Розрахувати фондоозброєність праці.
8. Розрахувати фондівіддачу.
9. Розрахувати показники рентабельності витрат, витрат на оплату праці, основних засобів.

Зробити висновки. Розрахунки здійснити на основі даних Таблиці.

(тис.грн)

Показники	Варіанти// Підприємства									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Залишок готової продукції на початок звітного періоду	150	130	90	200	300	400	450	500	310	180
2. Залишок готової продукції на кінець звітного періоду	180	100	150	160	320	320	500	430	230	260
3. обсяг товарної продукції	5230	4120	7340	8960	11250	15060	14060	16450	12930	12750
4. Повна собівартість реалізованої продукції	4960	3950	7050	8660	10980	14790	13790	16070	12490	12620
5. Витрати на оплату праці	1260	1480	1686	1922	2106	2560	2490	2630	2196	2254
6. Середнь-спискова чисельність працюючих, чол.	42	46	51	60	65	82	78	85	62	63
7. Середній обсяг основних засобів	2230	3920	5405	6230	6240	7508	6023	6482	4532	3980